Lietas Nr. C07032514
Lietas arhīva Nr. C-0325-14/5

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Aizkrauklē, 2014.gada 21.maijā

Aizkraukles rajona tiesas

tiesnese L.Baltmane-Zepa,

rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu un piedziņu.

Aprakstošā daļa

2014.gada 28.februārī Aizkraukles rajona tiesā /pers. A/ cēlusi maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu un to piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka ar Aizkraukles rajona tiesas 2005.gada 23.novembra spriedumu nolemts piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. A/ uzturlīdzekļus 2001.gada 8.februārī dzimušās meitas /pers. C/ uzturam 50 latu, kas atbilst 71,40 *euro* apmērā ik mēnesi līdz meitas pilngadības sasniegšanai. Ar minēto tiesas spriedumu piedzītais uzturlīdzekļu apmērs nav noteikts atbilstoši valstī noteiktajam minimālo uzturlīdzekļu apmēram, ko ir pienākums nodrošināt katram no vecākiem, turklāt neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa.

/pers. A/ un /pers. B/ meitai /pers. C/ ir jānodrošina pilnvērtīga, pienācīga uzturēšana un aprūpe. Turklāt ikvienam bērnam ir tiesības uz viņa fiziskajai, psihiskajai, garīgajai, tikumiskajai un speciālajai attīstībai nepieciešamo dzīves līmeni, par ko jāgādā abiem vecākiem. Neraugoties uz to, ka ar Aizkraukles rajona tiesas spriedumu no /pers. B/ uzturlīdzekļi piedzīti apmērā, kas ir zemāks par valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, viņš tiesas spriedumu labprātīgi nepilda.

Tāpat prasības pieteikumā norādīts, ka /pers. C/ mācās /Nosaukums/ 6.klasē. Prasītājas rīcībā nav informācijas par to, vai /pers. B/ strādā algotu darbu, taču norādīts, ka atbildētājs ir gados jauns cilvēks, sociāli aktīvs un viņam ir pienākums rūpēties par meitu /pers. C/ vismaz valstī noteiktajā minimālo uzturlīdzekļu apmērā. Prasītāja uzskata, ka uzturlīdzekļi ir palielināmi līdz valstī noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus meitas /pers. C/ uzturam 96 EUR, bet ne mazāk kā noteikts Ministru kabineta noteikumos Nr.37 noteiktajā apmērā, sākot no dienas, kad prasības pieteikums iesniegts tiesā.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177., 178.[1], 179.pantu, Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37.

Atbildētājs paskaidrojumus par prasību tiesā nav iesniedzis.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.[22] panta pirmo daļu 2014.gada 4.martā prasītājai un atbildētājam ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesei *(lietas 14.lapa)*. Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Civilprocesa likuma 250.[25] panta pirmā daļa noteic, ka gadījumā, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Puses nav lūgušas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē. Pārbaudot lietas materiālus, tiesa secina, ka nav šķēršļu lietas izskatīšanai rakstveida procesā, un ar Aizkraukles rajona tiesas tiesneses L.Baltmanes-Zepas 2014.gada 7.aprīļa lēmumu civillietas izskatīšana nozīmēta rakstveida procesā *(lietas 15.lapa).*

Prasītājai un atbildētājam 2014.gada 7.aprīlī ir paziņots, ka sprieduma norakstu 2014.gada 21.maijā varēs saņemt tiesas kancelejā *(lietas 16.lapa).*

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos materiālus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Civillikuma 179.pants paredz vecāku pienākumu samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Civillikuma 177.pants noteic, ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā.

No lietas materiāliem pievienotās dzimšanas apliecības kopijas redzams, ka 2001.gada 8.februārī dzimušās /pers. C/ vecāki ir /pers. A/ un /pers. B/ *(lietas 7.lapa).*

Civillikuma 177.pants skaidro, ka rūpēties par bērnu nozīmē nodrošināt bērnu ar ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošinot garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses, sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Saskaņā ar 1998.gada 19.jūnija Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte. Atbilstoši minētā likuma 24.panta pirmajai un otrajai daļai vecāku pienākums atbilstoši Civillikuma noteikumiem ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Vecāku pienākums ir sagatavot bērnu patstāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes.

Arī 1989.gada 20.novembra Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta 2.punkts noteic, ka galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu gulstas uz vecākiem (..).

Ar Aizkraukles rajona tiesas 2005.gada 23.novembra spriedumu lietā Nr.C07074705 no atbildētāja par labu prasītājai piedzīti uzturlīdzekļi 2001.gada 8.februārī dzimušās meitas uzturam 50 Ls apmērā *(lietas 10.-12.lapa).*

No lietas materiāliem izriet, ka prasītājas un atbildētāja meita dzīvo kopā ar prasītāju un prasītāja īsteno meitas aprūpi un uzraudzību *(lietas 4.-6.lapa).* Atbildētājs minēto faktu Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējis, tiesai nav šaubu par šo faktu, un tāpēc atbildētāja pienākums ir maksāt prasītājai uzturlīdzekļus meitas uzturam.

Prasītāja lūgusi palielināt uzturlīdzekļu apmēru meitas uzturam valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā, proti, ik mēnesi 96 EUR apmērā, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša algas līdz bērna pilngadībai.

Atbilstoši Civillikuma 179.panta piektajai daļai minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Tiesai jāņem vērā Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", kas noteic, ka no bērna piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai maksājami uzturlīdzekļi 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" valstī noteiktā minimālā darba alga no 2014.gada 1.janvāra ir 320 EUR apmērā, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem bērniem līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai ir 80 EUR apmērā, bet no 7 gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai ir 96 EUR apmērā mēnesī katram bērnam.

Tā kā prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja Latvijas Republikā noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, tad tiesa nevērtē atbildētāja spējas un finansiālās iespējas tos samaksāt. Uzturlīdzekļus minimālajā apmērā savam bērnam ir jāspēj nodrošināt katram vecākam, neskatoties ne uz mazturību, ne trūcību, ne kādiem citiem apstākļiem, turklāt atbildētājam jāņem vērā, ka bērna intereses vienmēr būs prioritāras.

Uzturlīdzekļi no atbildētāja piedzenami no prasības iesniegšanas dienas, proti, no 2014.gada 28.februāra, jo ar prasības celšanas dienu prasītāja uzsāka īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst bērna interesēm un tiesu praksei *(sk . Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC- 254)*. Savukārt uzturlīdzekļu piedziņa pēc izpildu raksta, kas izdots, pamatojoties uz Aizkraukles rajona tiesas 2005.gada 23.novembra spriedumu civillietā Nr.C07074705, veicama līdz 2014.gada 27.februārim, pēc pilnīgas izpildes izpildu rakstu anulējot.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktam, ievērojot prasītājas lūgumu, nosakāms, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas. Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Tā kā uzturlīdzekļu gada summa ir 1152 EUR (96 EUR, kas ir uzturlīdzekļu apmērs mēnesī, reizināts ar 12, kas ir mēnešu skaits gadā), no atbildētāja piedzenamās valsts nodevas apmērs saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu ir 172,80 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu, otro daļu no atbildētāja valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu

saistītie izdevumi par prasības pieteikuma, tiesas pavēstes un citu tiesas dokumentu izsūtīšanu un izsniegšanu 3,79 EUR apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam atbildētājam sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu nosakāms labprātīgas izpildes termiņš – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 195., 204.[1], 205., 250.[27] pantu tiesa

nosprieda

/pers. A/ maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu un piedziņu apmierināt.

Palielināt uzturlīdzekļu apmēru un piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, sākot no 2014.gada 28.februāra uzturlīdzekļus meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 96 EUR (deviņdesmit sešu *euro*) apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Uzturlīdzekļu piedziņu pēc izpildu raksta, kas izdots, pamatojoties uz Aizkraukles rajona tiesas 2005.gada 23.novembra spriedumu civillietā Nr.C07074705, veikt par laika periodu līdz 2014.gada 27.februārim, pēc pilnīgas izpildes izpildu rakstu anulējot.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 172,80 EUR (viens simts septiņdesmit divu *euro* un 80 centu) apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,79 EUR (trīs euro un 79 centu) apmērā.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Noteikt personai B. sprieduma labprātīgas izpildes termiņu daļā par tiesas izdevumu piedziņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas - 2014.gada 21.maija, apelācijas sūdzību iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Tiesnese L.Baltmane-Zepa